

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Информација о монетарним и фискалним кретањима

СЕПТЕМБАР 2021. ГОДИНЕ

НОВИ САД, ДЕЦЕМБАР 2021. ГОДИНЕ

Садржај

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања	2
II Монетарна кретања	3
Референтна каматна стопа НБС	3
Каматне стопе.....	4
Токови капитала из иностранства.....	6
Курс динара	7
Кредити	7
III Фискална кретања	11
Фискални резултат опште државе	12
Фискални резултат опште државе по нивоима власти	13
Јавни дуг опште државе и централног нивоа власти	14
Извор података	16

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања

Међугодишња инфлација је у октобру 2021. износила 6,6%.

Референтна каматна стопа је у новембру 2021. задржана на нивоу од 1,0%, што је најнижи ниво референтне каматне стопе у режиму циљања инфлације, који је Народна банка Србије успоставила у децембру 2020. године.

Девизне резерве су на крају септембра 2021. године износиле рекордних 16,8 млрд евра што је за 1,2 млрд евра или 7,8% више него на крају августа.

Просечна каматна стопа на нове динарске кредите привреди је у септембру 2021. износила 3,3%, док је просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима привреди износила 2,4%.

Просечна каматна стопа на нове динарске кредите становништву износила је 8,4% у септембру 2021. године, док је просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима становништву у септембру 2021. године износила је 3,3%.

Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је у септембру 2021. износила 1,3% на нове динарске депозите, односно 0,5% на нове девизне депозите.

Динарска штедња становништва је у претходне три године забележила снажан раст (22% у 2018, 31% у 2019. и 17% у 2020), који је настављен и у 2021. када је за девет месеци повећана за 8,4 млрд динара (тј. 9,1%) премашивши ниво од 100 млрд динара. Просечна каматна стопа на штедњу становништва у динарима је у септембру 2021. износила 2,0%, а на девизну штедњу је била непромењена у односу на август и износила је 0,8%.

Укупна кредитна активност је и у септембру 2021. године наставила да бележи раст, захваљујући ефектима мораторијума, а позитиван допринос пружају и кредити из гарантне шеме. Регистровано је номинално повећање пласмана привреди од 5,2% мг, а пласмани становништву су порасли по стопи од 8,9% мг.

У прих девет месеци 2021. године на нивоу опште државе остварен је фискални дефицит у износу од 68 млрд динара и примарни фискални суфицит у износу од 30 млрд динара.

У септембру 2021. године јавни дуг опште државе достигао је ниво од 57,1% БДП-а. Јавни дуг централног нивоа власти је износио 29,6 млрд евра, односно 56,5% БДП-а.

Према речима Министарства финансија, фискални дефицит опште државе ће у 2021. години износити 4,9% БДП-а, а јавни дуг 58,2% БДП-а, док је у наредној години планирани дефицит од 3,0% БДП-а. Фискални оквир за 2022. годину предвиђа смањење пореског оптерећења зарада, умерени раст зарада у јавном сектору и раст пензија.

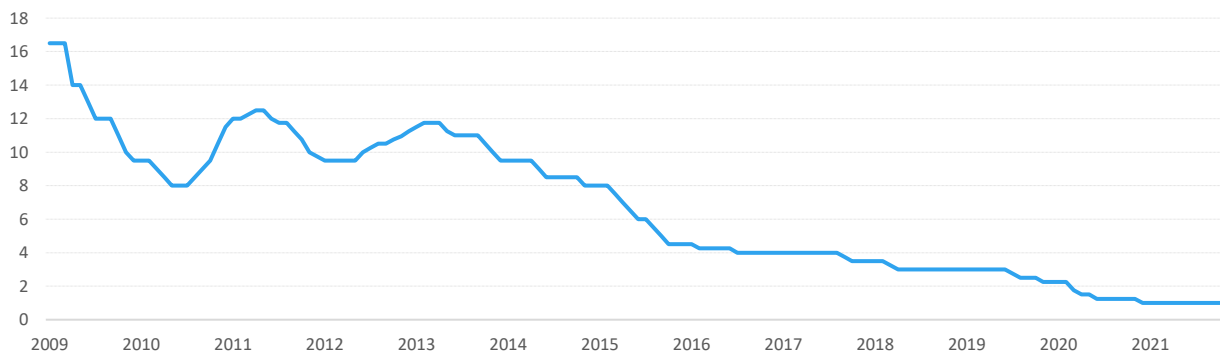
II Монетарна кретања

Инфлација у Републици Србији је у последњих осам година била чврсто под контролом и кретала се на нивоу од око 2%. **Међугодишња инфлација је у октобру 2021. године износила 6,6%**. Инфлација се од септембра креће изнад граница циља, вођена ценама хране и нафтних деривата.

Референтна каматна стопа НБС

У новембру 2021. године, НБС је задржала референтну каматну стопу на нивоу од 1,0%, уз подизање просечне репо стопе на реверзним репо аукцијама. Овакву одлуку НБС је донела узимајући у обзир да су раст светских цена енергената и других примарних производа, застоји у снабдевању и знатно више цене транспорта на глобалном нивоу, уз ефекте ниске базе из претходне године, довели до виших трошковних притисака на светском и домаћем тржишту, затим да повољни финансијски услови могу бити одржани и с нешто мањим степеном експанзивности монетарне политике, као и очекивања да би могло доћи до смањења програма квантитативног попуштања водећих централних банака, а тиме и до промена у токовима капитала према земљама у успону.

Референтна каматна стопа НБС, новембар 2021. године (у %)

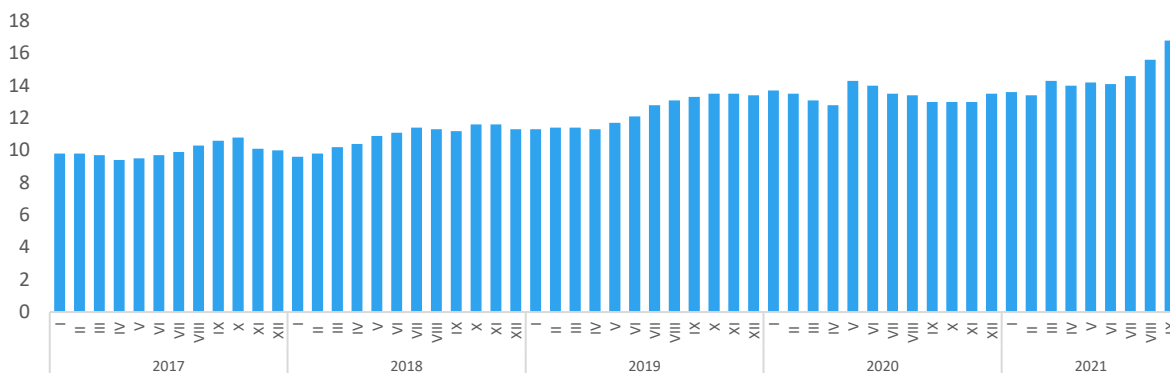

Обавезна резерва је важан инструмент монетарне политике и у октобру 2021. године је износила **2,4 млрд евра и 242,2 млрд динара**.

Девизне резерве су на крају септембра 2021. године биле на рекордно високом нивоу и износиле су **16,8 млрд евра**, што је за **1,2 млрд евра или 7,8% више у односу на претходни месец**, а првенствено је резултат прилива по основу две емисије еврообвезница у еврима у укупном износу од 1,7 млрд евра. На повећање девизних резерви у септембру додатно су утицали и нето приливи по основу активности НБС на домаћем девизном тржишту (куповина девиза), управљање девизним резервама, донације и други основи. Наведени приливи били су више него довољни да покрију одливе по основу нето раздужења државе на име девизних кредита и хартија од вредности и одливе по другим основима. На повећање девизних резерви у септембру додатно је утицао и позитиван ефекат тржишних фактора. **У односу на септембар прошле године, девизне резерве су на крају септембра 2021. веће за 3,8 млрд евра или 28,9%**.

Кретање девизне резерве НБС, септембар 2021. године (у млрд евра)

Обим реализоване трговине девизама на међубанкарском девизном тржишту у септембру износио је 577,7 млн евра и био је за 26,6 млн евра већи него у претходном месецу.

Каматне стопе

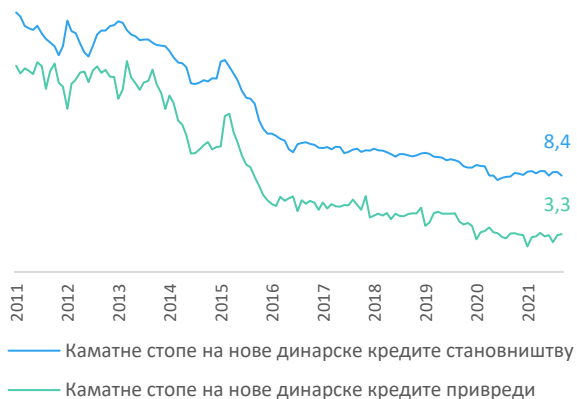
Услови финансирања државе и приватног сектора остали су повољни и подржавају раст кредитне активности. Каматне стопе на државне ХоВ крећу се око својих минимума, као и каматне стопе на кредите приватном сектору.

Каматне стопе на динарске ХоВ крећу се око најнижих вредности (3,24% за рок од 12 година).

Каматна стопа на нове динарске кредите привреди је у септембру 2021. износила 3,3%, за 0,1 п.п. више у односу на претходни месец, пре свега због повећања каматне стопе на инвестиционе крдите (за 0,7 п.п. на 4,7%), као и каматне стопе на кредите за обртна средства (за 0,2 п.п. на 3,4%).

Каматна стопа на новоодобрене динарске кредите становништву у септембру 2021. износила је 8,4%, за 0,2 п.п. мање у односу на претходни месец. Највише су биле просечна каматна стопа на динарске готовинске кредите становништву (9,1%) и стамбене кредите у динарима (7,1%). Просечна каматна стопа на нове потрошачке динарске кредите становништву износила је 2,2%.

Каматне стопе на новоодобрене динарске кредите становништву и привреди, септембар 2021. (у %)

Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима привреди у септембру је износила 2,4%, за 0,2 п.п. више у односу на август. Повећана је просечна каматна стопа на кредите за увоз (за 0,7 п.п. на 1,7%), инвестиционе кредите (за 0,4 п.п. на 3,2%) и кредите за обртна средства индексирани у еврима (за 0,3 п.п. на 2,2%).

Каматне стопе на новоодобрене евроиндексиране и евро кредите становништву и привреди, септембар 2021. (у %)

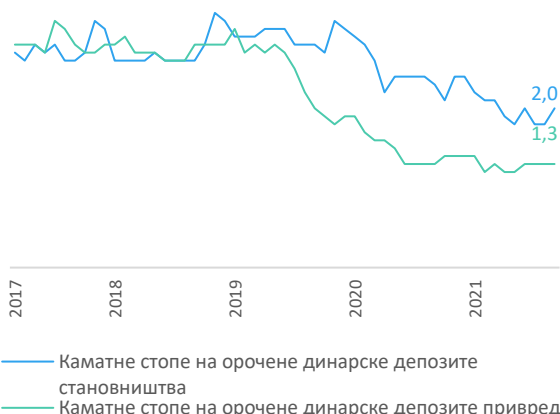

Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима становништву је у септембру 2021. године износила 3,3%, за 0,2 п.п. више у односу на претходни месец.

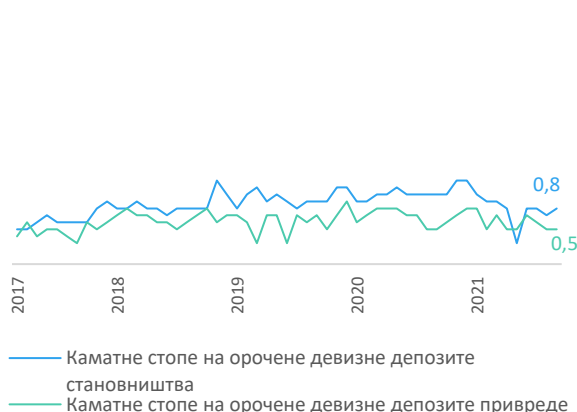
Просечна каматна стопа на стамбене кредите у еврима и евроиндексиране стамбене кредите становништву је износила 2,6% (непромењена у односу на претходни месец). Просечна каматна стопа на нове потрошачке кредите становништву у еврима или евроиндексиране износила је 4,3% и за 0,1 п.п. је виша у односу на август. Просечна каматна стопа на готовинске кредите становништву у еврима или евроиндексиране је остала непромењена у односу на претходни месец и износила је 3,1%, док је просечна каматна стопа на остале некатегорисане евро или евроиндексиране кредите виша за 0,2 п.п. у односу на претходни месец и износила је 6,5% у септембру 2021. године.

Просечна каматна стопа на штедњу становништва у динарима је у септембру 2021. износила 2,0% (за 0,2 п.п. више него у августу), а на девизну штедњу је била непромењена у односу на август и износила је 0,8%. Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је остала непромењена у односу на август и износила је 1,3% на нове орочене динарске депозите, односно 0,5% на нове орочене девизне депозите привреде.

Каматне стопе на орочене динарске депозите становништва и привреде (у %)

Каматне стопе на орочене девизне депозите становништва и привреде (у %)

Премија ризика Србије од маја 2020. на силазној путањи услед глобалних и домаћих фактора, захваљујући пре свега домаћим факторима – повољним макроекономским изгледима и оптимизму за наставак вакцинације.

Поред оптимизма око вакцина, ниској и релативно стабилној премији ризика Србије од другог полугодишта 2020. године допринеле су и мере економске политике у Србији донете као одговор на кризу, као и опоравак домаће економске активности.

Агенције S&P и Fitch су током 2020. потврдиле рејтинг Србије на нивоу ББ+, упркос глобалној кризи изазваној пандемијом. Агенција **Moody's** је у марту 2021. повећала кредитни рејтинг Србије на Ба2 са стабилним изгледима, а **S&P** потврдила рејтинг на ББ+ у јуну, као и **Fitch** у септембру истичући кредибилан макроекономски оквир, отпорност наше привреде на последице пандемије и поверење у перспективе фискалне консолидације.

Кредитни рејтинг Србије

	Рејтинг	Датум	Активност
Standard & Poor's	BB+ / стабилни изгледи	11.06.2021.	потврђен рејтинг
Fitch Ratings	BB+ / стабилни изгледи	03.09.2021.	потврђен рејтинг
Moody's Investors Service	Ba2 / стабилни изгледи	12.03.2021	потврђен рејтинг

Токови капитала из иностранства

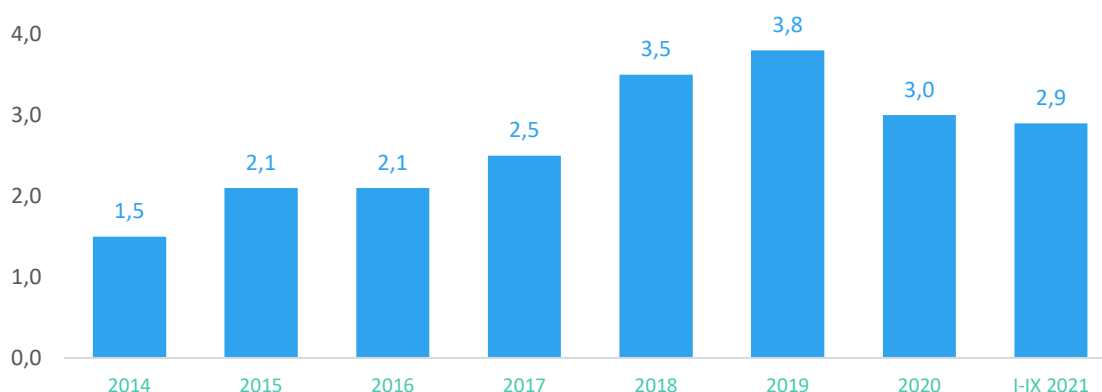
Макроекономска и финансијска стабилност, уз структурне реформе, створиле су повољан амбијент за стране директне инвестиције (СДИ), које су диверсификоване по секторима и земљама порекла и доприносе извозном потенцијалу земље.

Од укупно 10,3 млрд евра СДИ у последње три године, 5,6 млрд евра је усмерено у разменљиве секторе, а од тога 2,8 млрд евра у прерађивачку индустрију. Сектори прерађивачке индустрије са највећим приливом СДИ (металска, ауто, прехранбена, гуме) бележе снажан раст запослености, производње и извоза.

Србија је привукла око 60% укупних СДИ у регион Западног Балкана. У 2020. прилив СДИ остао је снажан упркос пандемији коронавируса, уз прилив од 3,0 млрд евра (нето 2,9 млрд евра). **Прилив СДИ у првих девет месеци 2021. године износио је 2,9 млрд евра** (колико током целе претходне године).

СДИ у Србији су географски диверсификоване, с растућим учешћем земаља из азијско-пацифичког региона и с Блиског Истока, поред ЕУ. У периоду 2018-2020. највећи део прилива СДИ је потицао из земаља ЕУ (78%), уз растуће учешће азијских земаља (18%), пре свих Кине/Хонг-Конга и УАЕ, као и из САД и европских земаља ван ЕУ попут Русије, Турске и Швајцарске.

СДИ у Републици Србији, јануар - септембар 2021. године (млрд евра)

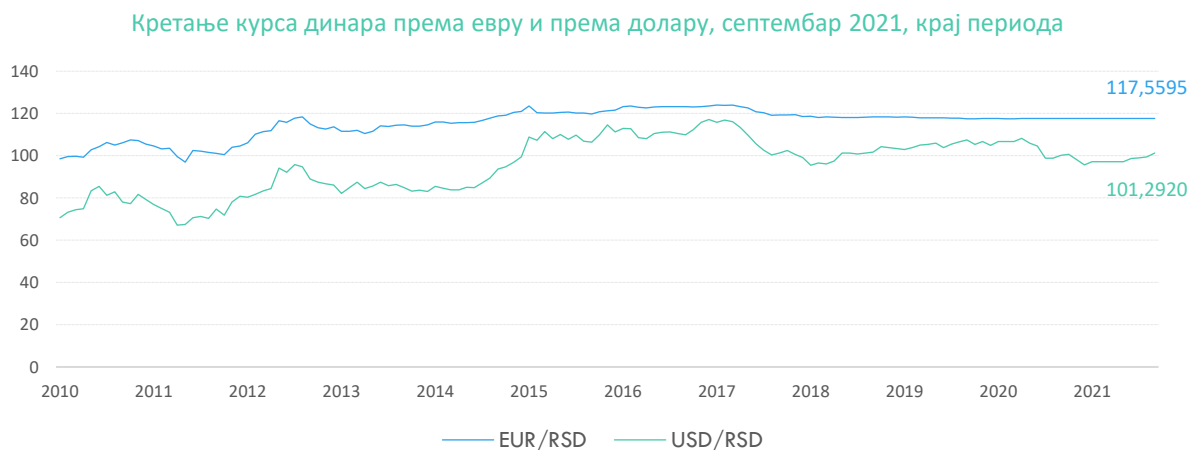

Курс динара

Динар је у септембру 2021. године у просеку апрецирао за 2,2% реално, мг.

У септембру, као и од почетка ове године, вредност динара према еврџ готово је непромењена, упркос расту неизвесности на међународном финансијском тржишту (**септембар 2021: 1 EUR=117,5595 RSD; 1 USD=101,2920 RSD**). Томе је допринела НБС обезбеђујући банкама потребну девизну ликвидност у условима смањене понуде девиза.

Ради одржавања релативне стабилности на девизном тржишту, Народна банка Србије је на међубанкарском девизном тржишту у септембру нето купила 135 млн евра. Посматрано од почетка године, Народна банка Србије је, ради одржавања релативне стабилности на девизном тржишту, нето купила 1.100 милиона евра.

Кредити

Повољни услови финансирања подржавају кредитну активност која доприноси бржем опоравку привреде од кризе изазване пандемијом коронавируса.

Структура кредита у 2021. години је остала повољна са становишта доприноса економском опоравку - раст води кредитирање обртних средстава и инвестиција код привреде, односно стамбени кредити код становништва.

Укупни домаћи кредити су у септембру 2021. већи за 6,6% мг, а успоравање раста у односу на 2020. је великим делом последица високе базе из претходне године услед примене мораторијума. Са ишчезавањем ефекта мораторијума од октобра, мг. стопе раста кредитне активности требало би додатно да се убрзају.

Кредити привреди су наставили да пружају значајну подршку домаћој кредитној активности и доприносе опоравку економске активности. Инвестициони кредити су у септембру чинили 41,6% укупних кредита привреди, а учешће кредита за ликвидност и обртна средства је износило 45,9%. Кредити одобрени микро, малим и средњим предузећима чинили су 67% укупних кредита привреди у септембру 2021.

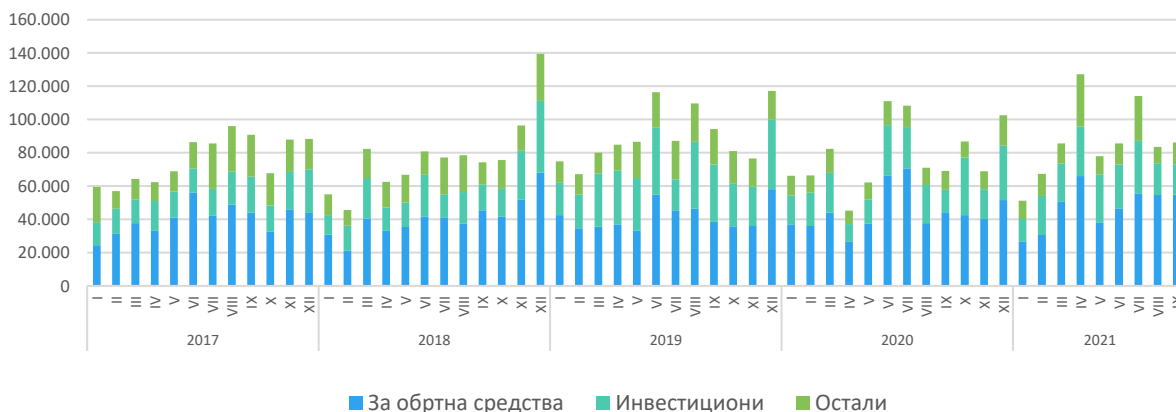

Кредити привреди и становништву, 2021. године (мг. стопе раста, у %)

Обим новоодобрених кредита привреди у септембру 2021. године износио је 86,2 млрд динара, што је за 24,8% више него у истом месецу прошле године, а за 3,2% више него у претходном месецу. Више од половине тих кредита односило се на кредите за обртна средства (63,6%), док су инвестициони кредити чинили 21,1% новоодобрених кредита привреди у септембру 2021. Укупан износ новоодобрених кредита привреди у периоду јануар - септембар 2021. износио је 778,8 млрд динара, **што је за 14,2% више него у истом периоду прошле године.**

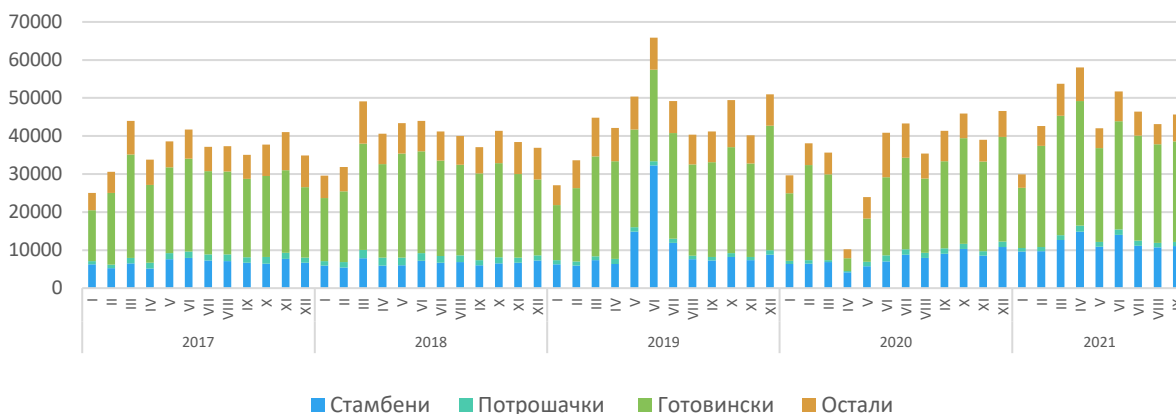
Новоодобрени кредити привреди, септембар 2021. године (млн РСД)

Обим новоодобрених кредита становништву је у септембру 2021. године износио 45,6 млрд динара, што је за 10,3% више него истом месецу прошле године, а за 5,7% више него у претходном месецу ове године. Међугодишњем повећању највише је допринео пораст новоодобрених стамбених и готовинских кредита, за 21,8% и 15,5% респективно. Готовински кредити су уједно и најзаступљенија категорија новоодобрених кредита становништву у септембру 2021. године (58,0%).

Новоодобрени кредити становништву, септембар 2021. године (млн рсд)

Макроекономска стабилност доприноси процесу динаријације. НБС подстиче процес динаријације кроз обезбеђење ниске и стабилне инфлације, очување релативне стабилности девизног курса, унапређење у области управљања девизним ризику у приватном сектору и другим мерама. Влада Републике Србије доприноси динаријацији пореском политиком и развојем тржишта динарских ХоВ. Динаријација депозита привреде и становништва повећана је за 19,7 п.п. у односу на крај 2012. године, те је у септембру 2021. године износила 39,0%. Динаријација пласмана сектору привреде и становништва је у септембру износила 38,6% (за 10,5 п.п. више у односу на крај 2012).

Динаријација пласмана становништву имала је последњих година изражен тренд раста, као резултат снажног пада динарских каматних стопа, ниске и стабилне инфлације, као и мера које НБС предузима у циљу подршке процесу динаријације – са 35,1% (2012) на 55,0% (септембар 2021).

Динарска штедња становништва је у претходне три године забележила снажан раст (22% у 2018, 31% у 2019. и 17% у 2020), који је настављен и у 2021. када је за девет месеци повећана за 8,4 млрд динара (тј. 9,1%). Такво кретање штедње говори у прилог поверења грађана у финансијску и ценовну стабилност, с обзиром на то да је раст штедње остварен у условима кризе изазване пандемијом и повећане аверзије према ризику.

Укупни банкарски кредити на дан 30. септембар 2021. године износили су 3,1 млрд динара, што у односу на 30. септембар прошле године представља повећање од 7,4%, а у односу на претходни месец повећање од 0,8%.

Стање дуга по банкарским кредитима, септембар 2021. године (у млн РСД)

Корисник кредита	30.09.2020.	31.08.2021.	30.09.2021.	Индекс	
	1	2	3	4(3/1)	5(3/2)
Правна лица	1.600.951	1.672.943	1.684.289	105,2	100,7
Предузетници	61.515	67.676	68.582	111,5	101,3
Становништво	1.177.981	1.287.011	1.297.662	110,2	100,8
Укупно	2.840.447	3.027.630	3.050.533	107,4	100,8

У Србији се одржава адекватна структура активе банкарског сектора. Аверзија према ризику током кризе довела је до интензивнијег инвестирања у ХоВ, чије се учешће након 2015. године стабилизовало и на крају августа 2021. године износило 16,8% нето активе банкарског сектора.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Упркос историјски ниским каматним стопама на депозите, присутна је **стабилност депозита становништва и привреде** у структури финансирања, са учешћем од 45% и 29% у укупним обавезама на крају септембра 2021. године, респективно.

Спровођење мера за решавање NPL¹, заједно са растом кредитне активности, довело је до значајног побољшања квалитета портфолија банака. На крају септембра 2021. године **учешће NPL-а у укупним кредитима износило је 3,6%**. Основни канали смањења NPL-а били су наплата, отпис и уступање (продаја) трећим лицима.

Проблематични кредити NPL, септембар 2021. године

	Укупни кредити (млрд ЕУР)	Бруто NPL (млрд ЕУР)	Учешће NPL у укупним кредитима (%)
Привредна друштва	10,9	0,3	3,0
Физичка лица	11,5	0,4	3,9
Предузећа у стечају	0,1	0,1	96,5
Остало	2,6	0,1	3,8
Укупно	25,1	0,9	3,6

Очекује се да ће даљи раст кредитне активности и опоравак привреде предвиђен за 2021, уз подршку мера НБС, допринети наставку опадајућег тренда NPL показатеља.

Банке у Србији поседују значајне резерве капитала, што им омогућава да се успешно носе са кредитним ризиком, чак и у случају претпостављеног најпесимистичнијег сценарија у стрес тестовима. **Капитализованост банкарског сектора одликује добра структура у којој око 95% чини најквалитетнији основни акцијски капитал.** Високу солвентност банкарског сектора потврђује и показатељ левериџа² који је у регулаторни оквир Републике Србије уведен регулативом Базел III и чија је вредност на крају септембра 2021. износила 11,5%.

Банкарски сектор у Србији одликује и висока ликвидност, чији показатељи се константно крећу на нивоима знатно вишим од регулаторних минимума (**ликвидна средства чинила су 37,8% укупне активе банкарског сектора у Србији на крају септембра 2021. године**). О стабилној структури финансирања и ликвидности банкарског сектора говори и **однос кредита и депозита клијената који је на крају септембра 2021. године износио 84,5%**.

¹ NPL (non performing loans) – проблематични кредити.

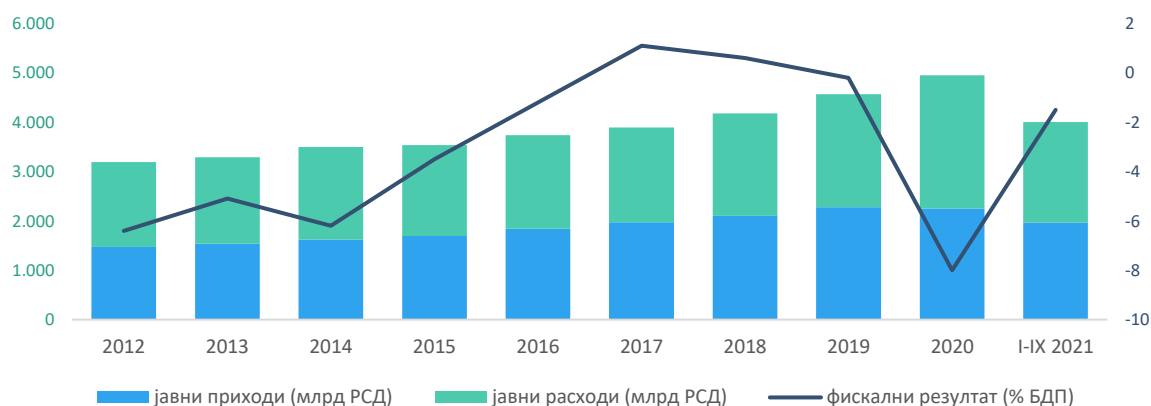
² Левериџ ратио се обрачунава као количник основног капитала и износа изложености банке, и исказује се као проценат.

III Фискална кретања

На крају 2020. године на нивоу опште државе остварен је дефицит у износу од 442,8 млрд динара (8,1% БДП-а), што је, са једне стране, последица виших расхода због пакета мера подршке привреди и становништву и набавке медицинске опреме, а са друге стране, нижих прихода.

Консолидовани јавни приходи, јавни расходи и фискални резултат опште државе, јануар - септембар 2021. године

Позитивни ефекти претходног програма економске подршке пренели су се и на почетак 2021. године, али продужено деловање пандемије, са неизвесним временским трајањем, условило је потребу за новим пакетом подршке привреди и становништву.

Пакет мера за подршку привреди и становништву у 2021. години	%БДП
Директна подршка приватном сектору	
Директна подршка приватном сектору – 3 месеца 50% минималне зараде свим предузетницима, микро, малим, средњим и великим предузећима	0,8
Директна помоћ хотелима у градским срединама	0,0
Директна секторска подршка – угоститељство, туристичке агенције, хотели и rent a car агенције	0,1
Самостални уметници	0,0
Директна секторска подршка – сектор превозника путника у друмском саобраћају и аутобуских станица – 600 € по аутобусу	0,0
Укупно	1,0
Мере за очување ликвидности приватног сектора	
Продужење постојеће гарантне шеме за подршку економији током кризе COVID-19	1,0
Успостављене нове гарантне шеме за подршку најугроженијим секторима/предузећима	1,0
Укупно	1,9
Остале мере	
Фискални подстицај – подстицање домаће тражње	1,2
Бонус за вакцинацију	0,1
Укупно	1,3
Процена утицаја фискалних мера	2,3
Укупан пакет мера	4,2

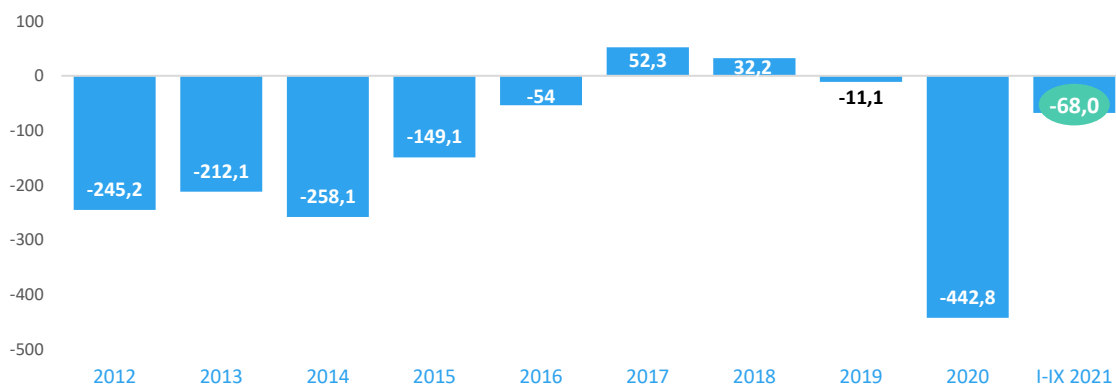
*Извор: Министарство финансија Републике Србије

Фискални резултат опште државе

У периоду јануар - септембар 2021. године, на нивоу опште државе остварен је фискални дефицит у износу од 68,0 млрд динара и примарни фискални суфицит у износу од 30,0 млрд динара.

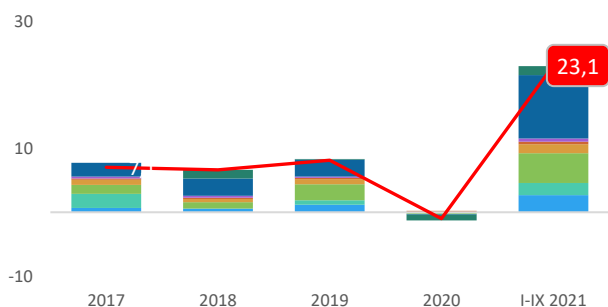
Фискални резултат опште државе,
јануар - септембар 2021. (млрд РСД)

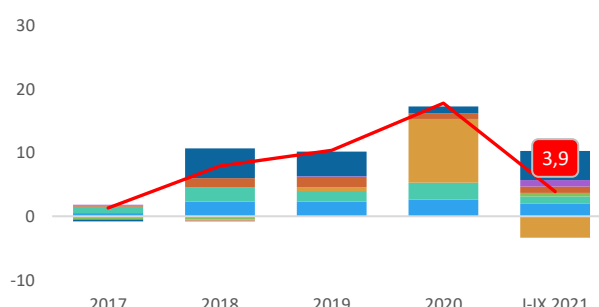
У првих девет месеци 2021. године, у структури консолидованих прихода опште државе, као и до сада, доминирају социјални доприноси (31,7%), затим приходи од пореза на додату вредност (24,1%) и приходи од акциза (12,4%). Потом непорески приходи и донације (10,4%), приходи од пореза на доходак грађана (9,5%) и пореза на добит правних лица (6,4%). У првих девет месеци 2021, у структури прихода опште државе најмање су заступљени приходи од царина (2,2%). У структури консолидованих расхода опште државе, у првих девет месеци 2021, доминирају расходи за запослене (22,9%) и расходи за социјална давања, пре свега пензије (22,4%).

У посматраном периоду приходи консолидованог биланса опште државе су остварили раст од 23,1% номинално, односно 19,5% реално, услед боље наплате социјалних доприноса, док су расходи остварили раст од 3,9% номинално, односно пад од 0,9% реално.

Доприноси годишњој стопи раста јавних
прихода, јануар - септембар 2021. године

Доприноси годишњој стопи раста јавних
расхода, јануар - септембар 2021. године

■ Непорески приходи и донације
■ Остали порески приходи
■ Акцизе
■ Порез на добит
— Укупно стопа раста
■ Доприноси
■ Царине
■ ПДВ
■ Порез на доходак

■ Расходи за запослене
■ Камате
■ Пензије
■ Капитални расходи
■ Робе и услуге
■ Субвенције
■ Социјална давања
— Укупно стопа раста

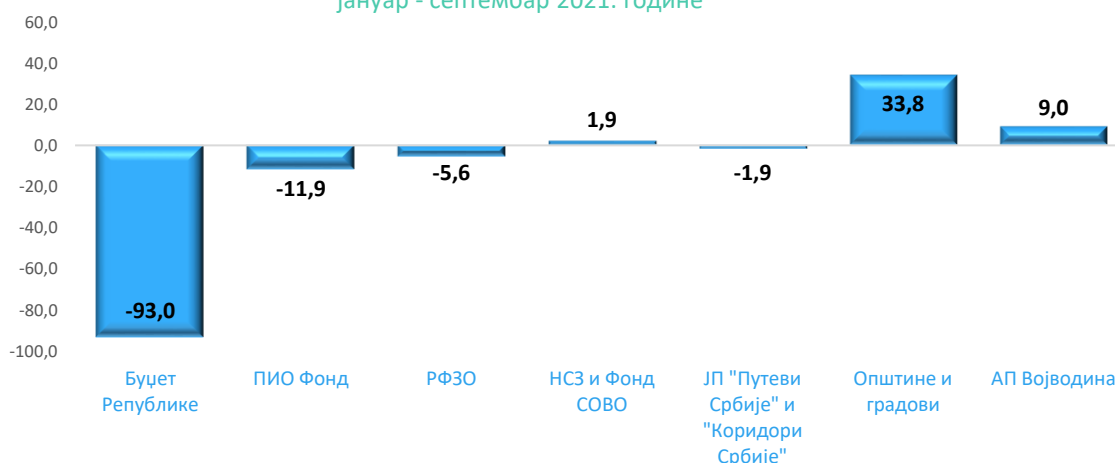
Фискални резултат опште државе по нивоима власти

У првих девет месеци 2021. године, посматрано по нивоима власти, фискални суфицит је забележен у билансима општина и градова (33,8 млрд динара), АП Војводине (9,0 млрд динара), и НСЗ-а и Фонда СОВО³ (1,9 млрд динара), док је у билансу Буџета Републике забележен дефицит од -93,0 млрд динара, као и билансу предузећа за изградњу путне инфраструктуре ЈП „Путеви Србије“ и „Коридори Србије“ (-1,9 млрд динара), ПИО Фонда (-11,9 млрд динара) и РФЗО (-5,6 млрд динара).

*у млрд динара

Консолидовани биланс државе по нивоима власти, јануар – септембар 2021. године	Сектор државе	Централни ниво државе	Буџет Републике	ПИО Фонд	РФЗО	НСЗ	Фонд СОВО	ЈП „Путеви Србије“ и „Коридори Србије“	Локални ниво државе	Општине и градови	АП Војводина
	-68,0	-110,9	-93,0	-11,9	-5,6	1,4	0,5	-1,9	43,0	33,8	9,0

Консолидовани резултат опште државе по нивоима власти за јануар - септембар 2021. године

Посматрано по нивоима власти, у републички буџет се слива највећи део јавних прихода (47,0%), док, поред Републике (45,7%), у јавним расходима значајно учешће имају и организације обавезног социјалног осигурања (36,0%).

У првих девет месеци ове године остварен је дефицит републичког буџета у износу од -93,0 млрд динара. Приходи су наплаћени у износу од 1.069,2 млрд динара, од чега су порески приходи износили 947,3 млн динара. Највећи део пореских прихода односи се на уплату ПДВ-а у износу од 473,9 млн динара и акциза у износу од 243,7 млн динара. Непорески приходи остварени су у износу од 111,7 млн динара, а прилив донација је у периоду јануар - септембар износио 10,3 млн динара. Расходи су извршени у износу од 1.162,2 млрд динара. Током септембра је настављен темпо убрзане реализације капиталних инвестиција, које од почетка године износе 211,5 млн динара. Расходи за запослене су у посматраном периоду износили 243,1 млн динара, камате су исплаћене у износу од 96,8 млн динара, а трансфери ООСО 139,2 млн динара. Само у септембру је остварен дефицит републичког буџета у износу од 22,1 млрд динара (у септембру претходне године је износио 19,6 млн динара).

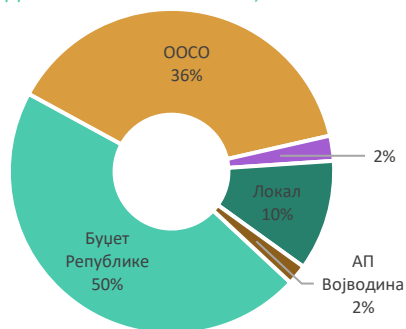
³ Фонд за социјално осигурање војних осигураника (Фонд СОВО).

Структура консолидованих јавних прихода по нивоима власти, I-IX 2021.

Структура консолидованих јавних расхода по нивоима власти, I-IX 2021.

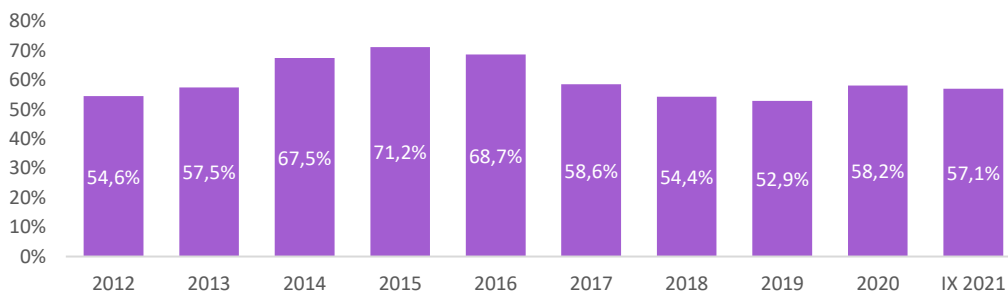

*Извор: Министарство финансија Републике Србије

Јавни дуг опште државе и централног нивоа власти

Подршка привреди и становништву у условима пандемије утицала је на повећање јавног дуга, који је и даље под контролом, испод Мајстришког критеријума од 60% БДП-а. **На крају септембра 2021. године јавни дуг опште државе износио је 57,1% БДП-а.**

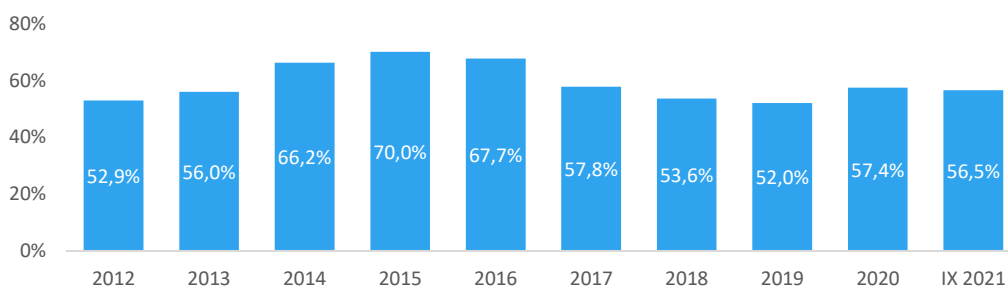
Јавни дуг опште државе, септембар 2021. (% БДП-а)

Учешће јавног дуга централног нивоа власти у БДП-у на крају септембра 2021. године износи 56,5%. Јавни дуг централног нивоа власти у септембру 2021. године у односу на август исте године повећан је за 131,3 млрд динара и износио је 3.479,2 млрд динара (29,6 млрд евра).

До раста јавног дуга током септембра 2021. године је дошло услед емисија евробвезница у износу од 1,75 млрд евра, емисија динарских државних хартија од вредности у износу од 8,6 млрд динара и повлачења средстава по основу пројектних зајмова у износу од 25,9 млрд динара, док се остатак односи на повећања дуга због курсних разлика. Током месеца септембра отплаћене су обавезе у износу од 117,4 млрд динара.

Јавни дуг централног нивоа власти, септембар 2021. (% БДП-а)

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

COVID-19 и глобално успоравање је према досадашњим подацима имало мање последице на Србију у односу на већину европских земаља због постигнуте макроекономске и финансијске стабилности, претходне динамике раста, створеног фискалног простора, правовременог и свеобухватног пакета мера, као и структуре економије.

Према речима Министарства финансија, **фискални дефицит опште државе ће у 2021. години износити 4,9% БДП-а, а јавни дуг 58,2% БДП-а.** Највећи део фискалног дефицита у претходној 2020. и текућој 2021. години односи се на мере подршке привреди. Боља наплата прихода утицала је на ревизију наниже планираног дефицита у поређењу са првим ребалансом.

У средњорочном периоду очекује се смањење нивоа дефицита и враћање на приближно избалансиран резултат, уз пад нивоа јавног дуга на 53,8% БДП-а у 2024. години.

У наредној години планирани дефицит је 3,0% БДП-а. Према речима Министарства финансија, фискални оквир за 2022. годину предвиђа смањење пореског оптерећења зарада, умерени раст зарада у јавном сектору и раст пензија. Фискални простор обезбеђује очување животног стандарда и наставак инфраструктурног инвестиционог циклуса.

Извор података

---

1. Народна банка Србије, https://nbs.rs/sr_RS/index/
2. Удружење банака Србије, <https://www.ubs-asb.com/>
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/>
4. Управа за јавни дуг Републике Србије, <http://www.javnidug.gov.rs/>

